

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ja lähtudes Verston OÜ (registrikood 11947047) esitatud taotlusest otsustan:

1.1. muuta Verston OÜ (registrikood 11947047) Viieristi liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaluba nr SAAM-033 alljärgnevalt:

1.1.1. Pikendatakse loa kehtivusaega 15 aasta võrra

1.1.2. Määrata aastaseks tootmismahuks 4 tuh m³.

1.2. seada keskkonnaloale kõrvaltingimused / nõuded lähtuvalt käesoleva korralduse 3.4. „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3. avalikustada keskkonnaloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr SAAM-033 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS aadressil: <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Verston OÜ (registrikood 11947047, aadress Pärnu mnt 128, Paide linn, Paide linn, Järva maakond) esitas Keskkonnaametile Viieristi liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevandamisloa*) muutmise taotluse. Esialgne taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis (edaspidi *KOTKAS*) 10.01.2023 nr DM-123265-1 all. Täiendatud ja nõutele vastav taotlus on registreeritud KOTKAS-es 26.01.2023 nr DM-123265-6 all.

Viieristi liivakarjäär, mäeeraldis pindalaga 3,15 ha ja selle teenindusmaa pindalaga 3,50 ha, asub Saare maakonnas Saaremaa vallas Mässa külas. Mäeeraldis jääb riigiomandis olevale Viieristi karjäär (tunnus 80701:002:0060, 100% mäetööstusmaa) kinnistule, mille volitatud asutus on Maa-amet. Viieristi liivakarjääri ehitusliiva (plokid 1 aT ja 2 aR) varu mäeeraldisel seisuga 31.12.2022 49,436 tuh m³ ning ehituskruusa (plokk 7 aR) kaevandatav varu on 0,162 tuh m³. Viieristi liivakarjääris kaevandatavat ehitusmaterjali kasutatakse teedehituseks ja korrashoiuks ning ehitussegudes.

Käesoleva keskkonnaloa taotlusega soovib Verston OÜ jätkata kaevandamistegevust Viieristi liivakarjääri mäeeraldisel ning pikendada kehtiva keskkonnaloa nr SAAM-033 kehtivusaega 15 aasta võrra, et karjäär täielikult ammendada. Samuti vähendatakse keskmist tootmismahtu aastas (uus aastane tootmismaht on 4 tuh m³). Muid sisulisi muudatusi kehtivas Viieristi liivakarjääri keskkonnaloas nr SAAM-033 teha ei soovita.

Keskkonnaloa taotlusele andis 12.01.2023, 26.01.2023 ja 27.01.2023 kirjaga nr 9-3/23/534-2, 9-3/23/534-4 ja 9-3/23/534-6 (registreeritud KOTKAS 12.01.2023 nr DM-123265-2, 24.01.2023 nr DM-123265-5 ja 26.01.2023 nr DM-123265-7) vastavalt maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lg 2 arvamuse maavarade registri vastutav töötleja, Maa-amet.

2.1 Menetluskäik

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 48 ning § 49 tegi Keskkonnaamet 01.02.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks Viieristi liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse algatamise.

Keskkonnaloa taotluse kohta seisukohti ega ettepanekuid ei laekunud.

Keskkonnaamet teavitas Viieristi liivakarjääri mäeeraldisele keskkonnaloa muutmise taotluse alusel menetluse algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 46 lg 1 p 1 ja 2 nimetatud isikuid ning taotlejat Verston OÜ-d 31.01.2023 kirjaga nr DM-123265-9.

Keskkonnaloa taotluse kohta seisukohti ega ettepanekuid ei laekunud.

Keskkonnaamet palus 30.01.2023 kirjaga nr DM-123265-8 kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksuselt, Saaremaa Vallavalitsuselt keskkonnaloa muutmise taotluse kohta arvamust (*MaaPS* § 49 lg 6 alusel).

Saaremaa Vallavalitsus nõustus 21.03.2023 korraldusega nr 2-3/295 Viieristi liivakarjääri keskkonnaloa muutmisega (KOTKAS 27.03.2023 nr DM-123265-10).

2.2 Menetlusosaliste ärakuulamine

Kooskõlas *MaaPS* § 1 lg 3 ja 4, *HMS* §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.XXXX elektroonilises väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa muutmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema *HMS* § 49 lg 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul lseks/ ei laekunud.

KeÜS § 47 lg 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lg 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloo taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lg-s 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lg 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloo taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

HMS § 49 lg 1 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis Verston OÜ-lt, Saaremaa Vallavalitsuselt ja teistelt asjaomastelt asutustelt keskkonnaloo otsuse eelnõu kohta arvamusi ja ettepanekuid XX.XX.XXXX kirjaga nr DM-XXX.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Vastavalt MaaPS § 48 on kaevandamiseks keskkonnaloo andjaks Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaameti pädevuses otsustada keskkonnaloo SAAM-033 muutmise üle.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le. Sellest tulenevalt kontrollis Keskkonnaamet Viieristi liivakarjääris keskkonnaloo muutmiseks esitatud taotlusmaterjalide vastavust atmosfääriõhu kaitse seaduses, veeseaduses, jäätmeseaduses (edaspidi *JäätS*) ja keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloo taotlusele esitatavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloo taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks keskkonnaloo menetlemiseks.

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse HMS-i avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS-i erisusi. Seega vaatab Keskkonnaamet Kellavere-Veskimäe liivakarjääri mäeeraldisel keskkonnaloo muutmiseks esitatud taotluse läbi avatud menetluses vastavalt HMS-i peatükis 3 sätestatule arvestades seejuures MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 1 lg 4 kohaselt kohaldatakse KeÜS-i 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi. Seega võetakse käesoleva haldusmenetluse läbiviimisel aluseks KeÜS 5. peatükk, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 50 lg 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava kui kaevandamise

käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal ning mis ei ole jäätmeoidla Jääts § 35² tähenduses.

Taotluse kohaselt kogu tekkiv katend võõrandatakse, seega on katendi kasutus kindel ning jäätmeid jäätmeseaduse mõistes ei teki.

Keskkonnaloa andmise menetluse käigus on keskkonnaloa andjal kohustus menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada, kas konkreetse keskkonnaloa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud kaevandamiseks antava keskkonnaloa andmisest keeldumise aluseid. Keskkonnaloa andmisest keeldumise alused selgitab välja keskkonnaloa andja. MaaPS § 48 alusel on kaevandamiseks antava keskkonnaloa andjaks Keskkonnaamet. Sellest tulenevalt kaalus Keskkonnaamet Viieristi liivakarjääri mäeeraldisel keskkonnaloa muutmise menetluse läbiviimisel laekunud ettepanekute jm dokumentatsiooni põhjal, kas on MaaPS § 55 on alust keelduda keskkonnaloa andmisest (vt punkt 3.3).

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnaamet jättis Viieristi liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse käigus 18.07.2023 kirjaga nr DM-123265-14 „Viieristi kruusamaardla Viieristi kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine” (edaspidi *KMH eelhinnang*) algatamata keskkonnamõju hindamise.

Eelhinnangu järeldus on, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju, mistõttu Keskkonnaamet ei algata Viieristi liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamise loa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamist.

3.3. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Keskkonnaameti kui keskkonnaloa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on keskkonnaloa andmise üle otsustamisel määrav tähtsus. Haldusmenetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse keskkonnaloa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud kaevandamiseks antava keskkonnaloa andmisest keeldumise aluseid. Keskkonnaluba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud põhjust.

MaaPS § 55 lg 2 p 1-9 ja 13 ja lg 3 p 2-3 toodud asjaolusid Viieristi liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lg 2 p 10 sätestab, et loa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa muutmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 55 lg 2 p 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku

omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Saaremaa Vallavalitsus nõustus 21.03.2023 korraldusega nr 2-3/295 keskkonnaloa muutmisega tingimusteta. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lg 2 p 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti poolt 18.07.2023 korraldusega nr DM-123265-14 antud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Verston OÜ-d ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga XX.XX.XXXX).

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 2 p 5 ja § 56 lg 1 p 9 alusel märgitakse keskkonnaloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloale vastavalt asjakohasusele.

Keskkonnaamet märgib, et Viieristi liivakarjääri keskkonnaloa muutmise menetluse raames ei ole kohustust läbi viia ka KMH kuna mäeeraldisel läbiviidav tegevus ei liigitu KeHJS mõistes olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka (KeHJS § 6 lg 1 p 28). Kuigi KMH läbiviimine ei ole kohustuslik, paneb KeHJS loa andjale ehk Keskkonnaametile kohustuse anda eelhinnang selle kohta, millised keskkonnahäiringud võivad taotletava tegevusega kaasneda ning millised on võimalikud leevendusmeetmed. Keskkonnaamet poolt 18.07.2023 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju, mistõttu ei ole Viieristi liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele KMH algatamine põhjendatud.

Kehtivale keskkonnaloale on seatud järgmine kõrvaltingimus: Ammendatud karjääriosa mitte metsastada ega katta kamardunud pinnasega

Loa muutmise taotluses on märgitud järgmist: aktiivsel materjali veoperioodil tuleb karjääri väljaveoteed ja olenevalt kaevandamise/laadimise kohast põhiliselt kasutavaid karjäärisiseseid veoteid niisutada kaltsiumkloriidiga. Veega niisutamise mõju on lühiajaline ning ei ole praktikas andnud majanduslikult põhjendatud tulemusi.

Seega lisatakse loale järgmine tingimus: Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb peenosakeste ehk tolmu tekke vältimiseks aktiivsel materjali veoperioodil karjääri väljaveoteed ja põhiliselt kasutavaid karjäärisiseseid veoteid niisutada kaltsiumkloriidiga.

Võttes aluseks eelnev, kantakse muudetud keskkonnaloale kõrvaltingimused järgmises sõnastuses:

1. Ammendatud karjääriosa mitte metsastada ega katta kamardunud pinnasega
2. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb peenosakeste ehk tolmu tekke vältimiseks aktiivsel materjali veoperioodil karjääri väljaveoteed ja põhiliselt kasutavaid karjäärisiseseid veoteid niisutada kaltsiumkloriidiga.

Keskkonnaloa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, jäätmeseadus, looduskaitseadus jt) sätestatud nõuded.

Toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende keskkonnaloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Loa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitaseluba/loa-omajameelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839

Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee